

OEFENING IN PROBLEEM STELLEN

Opleidingsdoel van de oefening

Inzicht hebben in de belangrijkste factoren, waarmee men rekening moet houden om tot een - voor een groep - vruchtbare probleemstelling te komen.

De oefening verloopt iets anders al naar gelang de uitgangssituatie van de groep, nl.:

I De hele groep kiest een thema, dat zij gezamenlijk als probleemgebied beleeft.

of:

II Eén persoon, of een subgroep heeft een probleem vanuit de eigen situatie, maar wil dit met anderen bespreken c.q. wil anderen bij de oplossing ervan betrekken.

Werkwijze voor situatie I

- a. De hele groep kiest een thema, dat zij als reëel probleemgebied beleeft en waarover zij wil praten.
- b. In subgroepen uiteen (3 à 4 man). Rollen: A - B - C - D.
 - A formuleert een probleemstelling zoals hij die ziet, als nadere precisering van het thema. Hij kan, als hij wil, daarover eerst nadenken. Noteren op flap.
 - B en C gaan aan de hand van enige hulpvragen nader in op de probleemstelling van A door middel van een vrij gesprek.
 - Het is de bedoeling, dat A-B-C tot overeenstemming komen over de juistheid van de probleemstelling als uitgangspositie voor een gesprek. Het kan dan gebeuren, dat de probleemstelling van A bevestigd of geheel of gedeeltelijk gewijzigd wordt. Noteren op flap.
 - Rol van D: Indien er een "D" is, wordt hij waarnemer.

Waarnemingsopdrachten voor D

- . Welke gezichtspunten hanteert A bij zijn probleemstelling?
 - . Komen er in de loop van het gesprek nog nieuwe gezichtspunten bij? Welke?
 - . Op grond van welke bijdragen van A, B of C komt het tot verdieping/wijziging van de probleemstelling?
 - . Wat neemt u waar in de betrokkenheid van A-B-C tot de probleemstelling (swijzigingen) en ten opzichte van elkaar?
 - . Maak voor u zelf onderweg korte notities hierover.
- c. In voltallige groep:
- Vergelijken van de probleemstellingen uit de subgroepen.
- Nadere uitleg aan elkaar op grond waarvan men tot de eigen

probleemstelling gekomen is. Toelichting op het eigen gespreksverloop. Ontdekken van factoren die een rol spelen bij het gezamenlijk stellen van een probleem.

Werkwijze voor situatie II

- a. In de voltallige groep:
 - De uitgangspositie is nu, dat er problemen aan de orde komen, die met mensen besproken moeten worden, "die er zelf niet mee zitten", of anders gezegd, die zelf niet direct in de situatie van de probleemsteller betrokken zijn.
 - De criteria voor het uiteengaan in subgroepen zijn nu, dat de gesprekspartners niet direct in elkaars probleemsituatie betrokken zijn, maar voor de bespreking ervan elkaar wel nodig hebben (b.v. OR of stafbespreking met mensen uit Productie - Research - Verkoop, e.d.).
- b. In de subgroepen:

Dezelfde procedure als genoemd onder Ib.

N.B.: Voor de waarnemer geldt hier in het bijzonder of en waardoor B en C werkelijk betrokken raken bij het probleem van A.
- c. In de voltallige groep:

Nabespreking van de ervaringen uit de subgroepen.

Gezichtspunten voor de nabespreking:

 - Was de oorspronkelijke probleemstelling juist?
 - De betrokkenheid tot de probleemstelling en de probleemsteller. Hoe speelt dat voor B en C?
 - Waarop moet de probleemsteller letten? Waarop B en C?

Ontdekken van factoren en samenhangen waarop men moet letten bij deze soort van probleemstellingen.

Opdrachten voor B en C

Zorg ervoor, dat de volgende punten aan de orde komen en/of verder uitgewerkt worden in het gesprek:

- Wie stelde (uiteindelijk) de probleemstelling of "het geval" aan de orde?
- Hoe beschrijft de probleemsteller (A) de situatie waaruit het probleem voortkomt?
- Komt hij tot een vraag- (c.q. probleem)stelling? Uit welke factoren en gezichtspunten is de probleemstelling opgebouwd?
- Wat wil hij blijkens de probleemstelling?
- Zijn wij, die erover mee moeten gaan praten (B-C) het eens dat A de probleemstelling zó heeft geformuleerd?
- Zo nee, hoe zou de probleemstelling dan wel moeten luiden?
- Kunnen wij - A, B en C - het hierover eens worden?